HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וכלי שרת. כלומר שלא הולך לכלי שרת: **ולי אשירה.** שהקריב בכלי אשירה באותו שהיה משמש לאשירה שימש לשם: **ונעלי אשירה.** הקטירו לכתיב התם[ט] [כיח] ואת האשירה אשר עליה תכרות: **מנין למוקצה מן התורה.** קס"ד דהכי קאמר מנין אמיינ אדם להקלות קרבנו לשמים ולא יקריבנו מיד כשהקדישו: **שימור.** לתורת[יא] גבוה: **אימרא דלומא.** כשם רעב שלא נשמר מעולם ולא משמש: **לי ולא לאדון אחר.** דהכי קאמינא[ט] למוקצה לעבודת כוכבים שאסור מן התורה מהכא: **עד שיעבדו.** בו שום עבודה לזרוק עבודת כוכבים או משיכת קרון או שום דבר שאסור אבל מקמי כהי לא מיתסר. [ה] ל"א אין מוקצה אסור אלא עד שיעבדו בו [לא] שום דבר שיעבו בו שום עבודה לזרוק כומרי עבודת כוכבים אבל משיעבדו בו שום עבודה לא מיתסר דתו לא מקרבי ליה [ו] וכ"ש ולשון זה נראה לי עיקר מדמתי אלא עד שיעבדו בו ואי לגישנא קמא לא ה"ל למיתני [ז] אלא והכי איבעי ליה למיתני אין מוקצה אסור עד שיעבדו בו ולשון ראשון ל"ש: **עד שימסרוהו לכומרים.** לאכילה דתו לא מקרבי ליה: **עד שיאכילוהו כרשיני עבודת כוכבים.** שמפטמין אותו לזורק הכומרים ותו לא מקרבי ליה[ז] [יב]: **מכאן ומכאן הוה.** מבבל ומארץ ישראל: **מנהני מילי.** דמומרין לאכילה להדיוט: **ממשקה ישראל.** גבי קרבנות כתיב במשכנא דיזחקאל. משמע מן המותר לאכילת ישראל הבא קרבן: **ואי ס"ד.** דמוקלה ונעבד אסירי להדיוט ל"ל הני מילי דלעיל מן הבקר להוציא את המוקצה ממשקה ישראל נפקא דמשאסור להדיוט אסור לגבוה[יב]: **[ז] מן הבקר [ו] מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן מן הבקר נמעט.** אם עולה קרבנו מן הבקר שאין [יג] ללמוד שאינו צריך לכלוס דהא כתיב מן הבקר לעיל מאי למלטה ולאי להוציא את הטרפה וקמא לנעבד. אלמא אתא קרא לטרפה: [יד] **איצטריכי.** תרי קראי דאי ממשקה ישראל הוה אמינא למעוטי טרפה ואמר כך הקדישה כו': [טו] **אימא איפשרי.** להכי איצטריך מן הבקר אבל גבי מוקצה ונעבד תרי קראי ל"ל הא הקדישו ואח"כ הקצהו או עבדו לא מיתסר דלאו דידיה הוא ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו אלא מדאיצטריך למעוטי לגבוה ואי איכא דאיכא שרי [לז]: **שאינה עוכרת.** כגון שנתמתו רגליה מן המרכובה [יח]ולמעלה [ז] [יט]וכי הכא נפקא טרפה ואחר כך הקדישה: **איצטריכי.** ג' קראי דאי ממשקה ישראל ה"א דוקא היכא דולדה טרפה דומיא דבולדה וכלאי הכרם והיכי דמי כגון שנולדה טרפה אסורה דכתיב בהמה קרא דכתיב ברישא מן הבהמה ואמרי' בפסחים (דף מח.) ממותר שתי מאות שנשתיירו בגור מכאן לעולה וכלאי הכרם שנטלין במתים וכי היכי דבולדה לא היתה לה שעת הכושר טרפה נמי לא נפקא לן מינה אלא דבולדה טרפה ולהכי איצטריכא כל אשר יעבור לנטרפה לאחר לידתה ואח"כ הקדישה ומן הבקר אתא להקדישה ואח"כ נטרפה [כ] **גמ' תנאי** פלוגתא דרבי ורבנן מפרש בגמ' [ג.]: **מתני' גמ' [מא] דשקיה [ו] [מב] פרי.** והוא לא הנתה לה אלא חד ונתן לה [מג] ג' וקמ"ל דאתנן ריבה לה וכולהו [מד] אתנן ניתנו [מה](לא מתנה חד) שמתפקת אותו שהתנה עמה: **ליחוד עליה אתנן למפרע.** הואיל ובשעת ביאה עדיין הטולה קיים וכיון שהוא בא עליה על שכר אותו טולה כל היכא דאיתיה חייל עליה אתנן דבשלמא בא עליה ואחר כך נתן לה טולה איכא למימר כיון דלא ייחדו בשעת ביאה לא מיתסר דמתנה בעלמא הוא: שקדמה

[יח] לזונה הילך טלה (ש"מ) [יט] ל"ל הא ליך ר"ש כמשנה שבמשניות, [כ] לתיבו הילך טלה (ש"מ) [כא] רש"ק ר"ש [נעמו של הרש"ק דמוקק תיבת מאיר ולאי הוא משום דבנומיא לקמן ל. אימא ר"ש מ"ט דרבי וכו' וכן במשנה שבמשניות אמנם דע דבמומ' ס"ק ח' ס: סד"ה אתנן כו' הקשיתו משנה דהכא רבי מאיר אומר אתנן וכתוב אלפני תוס' היה הגירסא לקמן ל. ר"ש מ"ע דל"מ וכו') [כב] וכנ"ל אחר מתק תבת מאיר (ש"מ) [כג] דשקלה באגורא מאה (ש"מ) [כד] מד ומה לי תרי ומה לי מאה ל"ל דשקלה באגורא (ש"מ) [כה] קלאמ. ל"ש אי דהוה אגורא מאה פעמים דלכן אמורים לא בריכא דאיתא מדת ויכב לה מד ואתפיקה מן קדמאה והכדי מגדר לה עד מאה דמיכו דאמרינן דאתפיקה לה מן קדמאה אלא דקא משדר לה מתנה ניתנו קמ"ל דהאי מרבה כאתנה הוא [כו] לא אתנונה מותר מאי היא לא יהיב לה מידי אלא (ש"מ) [כז] למפרע. ל"ש אמאי מותר מתני' מיולמת למפרע דכי בא עליה ויהיב לה דמיעקרא אתנן הוה אמר ר"ש בן יכ (ש"מ) [כח] ואת אשתיה אשר עליו (ש"מ) [כט] ר"ש לצורך (צ"ק) [ל] קלאמינא מנין למוקלה (ש"מ) [לא] תיבות שוב דבר נמתק (ש"מ) [לב] לגיתני הכי. תיבת אלא נמתק (ש"מ) [לג] ליה. הס"ד ומה"ד אי לאו דאליך מהתם מבבל לארץ ישראל הס"ד. ומה"ד מכאן (ש"מ) [לד] מן הבקר למטה דבקראי לעיל כתיב מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן אלא דלמטה כתיב אם עולה קרבנו מן הבקר אמרה הדדא דהוא אלא דאי לא הוה מיתסר עד שיעבדו דבתי' כי אלא מעתה הס"ד ואח"כ ד"ה לאחר לא. ל"ק, [מב] דשקלה הדא. תיבת מתי נמתק (ש"מ) [מג] לא עמה אלא חד ונתן לה מאה וקמ"ל כו' ולא מעתה הס"ד ואח"כ ד"ה לאחר לא. ל"ק, [מב] דשקלה הדא. תיבת מתי נמתק (ש"מ) [מד] וכולהו אתן ניתנו ולא מתנה הס"ד. ומה"ד הדא אתפיסה במתפקת אותו (ש"מ) [מה] דכולהו אתו בחד רש"ק ל"ל דבחד מתפסת. (צ"ק) [מו] יעבד"ן מ"ז, [מז] עד שיעבדו בו ואי כלשנא קמא הוה ליה למתני אין מוקלה אסור עד כו' וכ"ש כו"ש. (צ"ק) [מח] מה"ד באתה מכאן (ש"מ) [מט] ל"ל רוכנ ורבנן מוקלה ונעבד מלגרע תרי קראי חד לבהמת מוגין וחד לבהמת קדשים ומשמתת לה במוקלה ונעבד (וראש"ב) [נ] בחד' ל"ק, [נא] עיין רש"ק, [נב] לתוסר כהאי גוונא דה"ל אמרי' בטרפה דממשקה ישראל (ש"מ)

מנין למוקצה (שאסור) מן התורה. קא סלקא דעתך דהכי קאמר מנין שלריך להקלות הקרבן לשם הקרבה לגבוה קודם הסקרבה ומסיק דקאמר מנין דאסור להקריב אותו שהוקלה לעבודת כוכבים וקא קשה דהא דרשינן מקראי מתרוי וזה ויהי לו לומר הך תנא מייתי ליה מהכא: **אלא** עד שיעבדו בו. פרש"י שיעבדו בו שום עבודה לשם עבודת כוכבים או משיכת קרון או שום דבר שאינו שלו אבל מקמי כהי לא מיתסר כי לא מיתסרי ל"ל עד שיעבדו בו שום עבודה לזורק כומרים לא מיתסר דתו לא מקרבי ליה מיקרבי כך כמעמי ולשון זה נראה לי עיקר מדתני אלא עד שיעבדו בו' ואי כלישנא קמא לא ה"ל למיתני אין מוקלה אסור עד שיעבדו בו ולשון ראשון ל"ש: **עד שימסרוהו לכומרים.** לאכילה דתו לא מקרבי ליה: **עד שיאכילוהו כרשיני עבודת כוכבים.** שמפטמין אותו לזורק הכומרים ותו לא מקרבי ליה[ג] [ב]: **מכאן ומכאן הוה.** מבבל ומארץ ישראל: **מנהני מילי.** דמומרין לאכילה להדיוט: **ממשקה ישראל.** גבי קרבנות כתיב במשכנא דיזחקאל. משמע מן המותר לאכילת ישראל הבא קרבן: **ואי ס"ד.** דמוקלה ונעבד אסירי להדיוט ל"ל הני מילי דלעיל מן הבקר להוציא את המוקלה ממשקה ישראל נפקא דמשאסור להדיוט אסור לגבוה[ד]: **[ז] מן הבקר [ו] מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן מן הבקר נמעט.** אם עולה קרבנו מן הבקר שאין [ה] ללמוד שאינו צריך לכלוס דהא כתיב מן הבקר לעיל מאי למלטה ולאי להוציא את הטרפה וקמא לנעבד. אלמא אתא קרא לטרפה: [ו] **איצטריכי.** תרי קראי דאי ממשקה ישראל הוה אמינא למעוטי טרפה ואמר כך הקדישה כו': [ז] **אימא איפשרי.** להכי איצטריך מן הבקר אבל גבי מוקלה ונעבד תרי קראי ל"ל הא הקדישו ואח"כ הקצהו או עבדו לא מיתסר דלאו דידיה הוא ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו אלא מדאיצטריך למעוטי לגבוה ואי איכא דאיכא שרי [ח]: **שאינה עוכרת.** כגון שנתמתו רגליה מן המרכובה [ט]ולמעלה (ז) [י]וכי הכא נפקא טרפה ואחר כך הקדישה: **איצטריכי.** ג' קראי דאי ממשקה ישראל ה"א דוקא היכא דולדה טרפה דומיא דבולדה וכלאי הכרם כגון שנולדה טרפה אסורה דכתיב בהמה קרא דכתיב בריש מן הבהמה ואמרי' בפסחים (דף מח.) ממותר שתי מאות שנשתיירו בגור מכאן לעולה וכלאי הכרם שנטלין במתים וכי היכי דבולדה לא היתה לה שעת הכושר טרפה נמי לא נפקא לן מינה אלא דבולדה טרפה ולהכי איצטריכא כל אשר יעבור לנטרפה לאחר לידתה ואח"כ הקדישה ומן הבקר אתא להקדישה ואח"כ נטרפה [כ] **גמ' תנאי** פלוגתא דרבי ורבנן מפרש בגמ' [ג.]: **מתני' גמ' [מא] דשקיה [ו] [מב] פרי.** והוא לא הנתה לה אלא חד ונתן לה [מג] ג' וקמ"ל דאתנן ריבה לה וכולהו [מד] אתנן ניתנו [מה](לא מתנה חד) שמתפקת אותו שהתנה עמה: **ליחוד עליה אתנן למפרע.** הואיל ובשעת ביאה עדיין הטולה קיים וכיון שהוא בא עליה על שכר אותו טולה כל היכא דאיתיה חייל עליה אתנן דבשלמא בא עליה ואחר כך נתן לה טולה איכא למימר כיון דלא ייחדו בשעת ביאה לא מיתסר דמתנה בעלמא הוא: שקדמה

[ח] לזונה הילך טלה (ש"מ) [ט] ל"ל הא ליך ר"ש כמשנה שבמשניות, [י] לתיבו הילך טלה (ש"מ) [יא] רש"ק ר"ש [נעמו של הרש"ק דמוקק תיבת מאיר ולאי הוא משום דבנומיא לקמן ל. אימא ר"ש מ"ט דרבי וכו' וכן במשנה שבמשניות אמנם דע דבמומ' ס"ק ח' ס: סד"ה אתנן כו' הקשיתו משנה דהכא רבי מאיר אומר אתנן וכתוב אלפני תוס' היה הגירסא לקמן ל. ר"ש מ"ע דל"מ וכו') [יב] וכנ"ל אחר מתק תבת מאיר (ש"מ) [יג] דשקלה באגורא מאה (ש"מ) [יד] מד ומה לי תרי ומה לי מאה ל"ל דשקלה באגורא (ש"מ) [טו] קלאמ. ל"ש אי דהוה אגורא מאה פעמים דלכן אמורים לא בריכא דאיתא מדת ויכב לה מד ואתפיקה מן קדמאה והכדי מגדר לה עד מאה דמיכו דאמרינן דאתפיקה לה מן קדמאה אלא דקא משדר לה מתנה ניתנו קמ"ל דהאי מרבה כאתנה הוא [יז] לא אתנונה מותר מאי היא לא יהיב לה מידי אלא (ש"מ) [יח] למפרע. ל"ש אמאי מותר מתני' מיולמת למפרע דכי בא עליה ויהיב לה דמיעקרא אתנן הוה אמר ר"ש בן יכ (ש"מ) [יט] ואת אשתיה אשר עליו (ש"מ) [כ] ר"ש לצורך (צ"ק) [כא] קלאמינא מנין למוקלה (ש"מ) [כב] תיבות שוב דבר נמתק (ש"מ) [כג] לגיתני הכי. תיבת אלא נמתק (ש"מ) [כד] ליה. הס"ד ומה"ד אי לאו דאליך מהתם מבבל לארץ ישראל הס"ד. ומה"ד מכאן (ש"מ) [כה] מן הבקר למטה דבקראי לעיל כתיב מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן אלא דלמטה כתיב אם עולה קרבנו מן הבקר אמרה הדדא דהוא אלא דאי לא הוה מיתסר עד שיעבדו בו ואי כלישנא קמא הוה ליה למתני אין מוקלה אסור עד כו' וכ"ש כו"ש. (צ"ק) [כו] מה"ד באתה מכאן (ש"מ) [כז] ל"ל רוכנ ורבנן מוקלה ונעבד מלגרע תרי קראי חד לבהמת מוגין וחד לבהמת קדשים ומשמתת לה במוקלה ונעבד (וראש"ב) [כח] בחד' ל"ק, [כט] עיין רש"ק, [ל] לתוסר כהאי גוונא דה"ל אמרי' בטרפה דממשקה ישראל (ש"מ)

עין משפט
נר מצוה

כח א מיי' פ"ל מהל' איסורי מזבח הל' ד:
כט ב מיי' פ"ב מהל' איסורי מזבח הל' י:
ל ג מיי' פ"ו מהל' כלאים הל' יד:
לא ד מיי' פ"ד מהל' איסורי מזבח הל' מ:
לב ה מיי' שם שם הל' יז:
לג ו ז ח מיי' שם שלהם יח:

תורה אור השלם

1. צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: במדבר כח ב
2. וְשָׂה אֶחָת מִן הַצֹּאן מִן הַמֻּאָתַיִם מִמַּשְׁקֵה יִשְׂרָאֵל לְמִנְחָה וּלְעוֹלָה וּלְשְׁלָמִים לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם נְאֻם אֲדֹנָי אֱלֹהִים: יחזקאל מה טו
3. וְכָל מַעֲשַׂר בָּקָר וְצֹאן כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֵּׁבֶט הַעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַיְיָ: ויקרא כז לב

מוסף רש"י

ממשקה ישראל. מקבלת הוא בספר יחזקאל שם אחד מן הצאן מן המתנים ממשקה ישראל, ולענין קרבנות ונסכיהם כתיב (חולין צ:) מן המותר לישראל. יביאו נסכים ולא מן המאטר (מנחות ה:). כשהוא אומר מן הבקר למטה. לאם עולה קרבנו מן הבקר בקצת לעניל דכשיון מן הבהמה לאיל הכיוב והגרגיב, מן הבקר לאיל הנעבד ומן הצאן לאיל את המוקלה, כשהוא אומר מן הבקר נמעט כו' (שם ה:). פרט לטרפה שאינה עוברת. כגון שנשברו רגליה מן המרכובה ומעלה ולא מצי למיזל (בכורות נח: ובעי"ז חולין קלו:) ומיתה ליף מעבר שלפיה (שם) אי: משום דאין לה חיות לא חייבת לה עוברת, שאינה עוברת בבריאות, והלי קרא כתיב בעבור ובריאות, אלא מיהא מיעיב בנ"ש, נאמר כאן תחת אמו ונאמר להלן תחת השבט (נז. נחות ג:). נתן לה ולא בא עליה כו'. מפרש ואזיל (ע"ז שב:). אלא הכי קתני נתן לה. ולא בא עליה עכשיו אלא לאחר זמן, אי בא עליה ולא נתן לה עכשיו אלא לאחר זמן (שם). ולידחול עליה אתנן למפרע. שהרי מתחלה על מנת ביאה נתנו לה (שם סג).

שינויי נוסחאות

[א] שרת וכלי אשירה ועלי אשירה (ש"מ)
[ב] לי. תיבת כמולבו ממתק (ש"מ)
[ג] אלא מעתה אייתי לימיקמ (יעב"ץ) [ד] תיבת כמולבו נמתק (ש"מ) [ה] ואיכוז אדון אחר (ש"מ) [ו] שיעבדו בו. ל"ל אלא עד שיעבוד בו מעשה (ש"מ) [ז] כתיב אמר ר' יוחנן. ל"ל כרוב ס"ר באותה והוא סב חסם, כן כתוב בגגיון הר"ר ז"ל. וכנכ"ר אחר כתחה. ס"ל דבתמתחה (ש"מ) [ח] אלא. לבאותה קא פלגיתו את דעולא א"ל לא פרושי הוא מפרישנא טעמא דעולא לא מסירה גרידתא אמר עולא אלא עד שיאכילהו (והסלר נמתק) כרשיני (ש"מ) [ט] דשפי ל"ל דקפי כמאן"ך (יעב"ץ) [י] יעב באותה לעניי. תיבת כתא נמתק (ש"מ) [יא] דקליק מהתם. ס"ל סכא (ש"מ) [יב] יעב דוכתא לאתן ישראל גרמה ליה אמר רב נחמן בר יצחק באותה מיכן (ש"מ) [יג] דמני. ס"ל תני (ש"מ) [יד] לה והוא אמר (ש"מ) [טו] קלא למעטינהו (ש"מ) [טו] דמיית מן הבקר להוציא את הנעבד או אינו אלא להוציא את הטריפה כשהוא (ש"מ) [יז] אימא תישתרי לגבוה קס"ל. עיי' גי' אחרת בהמעטות שבתוך המסכת (ש"מ)
[יח] לגיתני הכי. תיבת אלא נמתק (ש"מ) [יט] ליה. הס"ד ומה"ד אי לאו דאליך מהתם מבבל לארץ ישראל הס"ד. ומה"ד מכאן (ש"מ) [כ] מן הבקר למטה דבקראי לעיל כתיב מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן אלא דלמטה כתיב אם עולה קרבנו מן הבקר אמרה הדדא דהוא אלא דאי לא הוה מיתסר עד שיעבדו בו ואי כלישנא קמא הוה ליה למתני אין מוקלה אסור עד כו' וכ"ש כו"ש. (צ"ק) [כא] מה"ד באתה מכאן (ש"מ) [כב] ל"ל רוכנ ורבנן מוקלה ונעבד מלגרע תרי קראי חד לבהמת מוגין וחד לבהמת קדשים ומשמתת לה במוקלה ונעבד (וראש"ב) [כג] בחד' ל"ק, [כד] עיין רש"ק, [כה] לתוסר כהאי גוונא דה"ל אמרי' בטרפה דממשקה ישראל (ש"מ)

שיטה מקובצת

מנין למוקצה מן התורה. גליון לתנא דבי ר"י בעי לאשמועינן דאסור להקריב דס"ד דלא אסור להקריב עד שיעבדו דכתיב משחתם בם ומיהו לרבנן נפקא ממן הצאן: **אבל היכא דהיתה לה שעת הכושר.** גליון תימה דבכל הנך פסוקין דלעיל דרבש ורבנן ואחנן ומחיר מצי למימר מגלן דתמטרי בהיתה להן שעת הכושר וצריך לומר דמאחר דגלי בטרפה ה"ה באינך. ר"ש ז"ל: **רש"י ד"ה שאינה עוברת וכו' מן הארכובה ולמעלה.** א"נ שאינה עוברת בבריאות תוס': **תוס' ד"ה מנין למוקצה וכו' וקצת קשה וכו'.** ה"ל הגליון לתנא דבי ר' ישמעאל בעי לאשמועי' דאסי' להקריב דס"ד דלא מיתסר עד שיעבדו דכתי' כי משחתם בהם מום בם מיהו לרבנן נפקא ממן הצאן עי"כ הר"ר ז"ל בגליון: **תוס' ד"ה באתה מכאן ומכאן וכו'.** ה"ל הגליון מא"ר ומבבל וזוכתה דא"... ר' חנינא וכו' א"כ לא ידע לשנויי שמעתא, ע"כ הר"ר בגליון:

הגהות הב"ח

(א) גמ' בהא ל"ל יוחנן נ"ב שם ת"ח: (ב) שם למה לי קרא למעטינהו: (ג) שם ולא נתן לה למאי: (ד) רש"י ד"ה עד שיעבדו וכו' לא מקרבי ליה ולשון כל"ל ותיבת וכ"ש נמחק: (ה) ד"ה ת"ל ולא ל"ל וכו' מכאן לגבוה ול"ל מן הבקר מן הבהמה ומן הצאן הס"ד: (ו) ד"ה שאינה עוכרת וכו' ומן הבא הבא נפקא וכו' הקדישה הס"ד ואח"כ נמי איצטריך כו': ואיצטריכא ג': (ז) ד"ה דשקלה אגורא והוא וכו' ומן לה ק' וקמ"ל וכו' דחד שמתפקת:

הגהות הגר"א

[א] גמ' מנין למוקלה כו'. פי' היכא דאמתן שום רמז על מוקלה דאמרינן מן הצאן למוקלה וקליף מקרא דאמתי לגבוה ואתי מן הצאן לפוסלו: [ב] שם שם דמני. ל"ל מני: [ג] שם ג"ל. רש"ש דשקלה מרי הוא לא אתנה לה אלא חד וקמ"ל דאתנן ריבה לה: [ד] שם אגורא עד קמאי. ל"ג רש"י: [ה] רש"י ד"ה עד. ל"ל כ"ל: ול"ע למה נקט כרשיני ע"ז הכ"ל כרשיני סתם ועוד דאין דרך האכילה כרשיני ע"ז לזורק המקדשים: [ו] ד"ה מן. ל"ל מן הבקר למטה אם כו'. שאין נלמוד. ל"ל שאין מ"ל. לעיל. כל"ל לעיל מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן מאי מי: [ז] ד"ה שאינה. וכי הכא. ל"ל ומהכא:

רבינו גרשום

ובלי שרת. ו) הקדיש מכלי אשירה היו: **ובעבי אשירה.** הקטירו: **ומוקצה ונעבד.** היה אבל בעלמא כל מוקצה סתם לעבודת כוכבים הוי מוקצה ואסור: **מנין למוקצה מן התורה.** שצריך להקצותו ולעשות לו שימור קודם הקרבה דכתיב תשמרו להקריב לי: **כל שעושין לו שימור.** (לפנין) לפנמו: **אלא מעתה ולה אימרא דצומא דלא עבד שימור.** כלומר אם הקריב כבש כחוש שלא נעשה לו שימור שאינו מפוטם הכי נמי דאסורה: **א"ל אנא השמרי להקריב לי במועדו קאמינא.** כל שמוקצה לגבוה ולא לאדון אחר: **אלא עד שיעבו בו מעשה לשם עבודת כוכבים.** כלומר או גיזה או עבודה: **ידע באתא.** כלומר כבר ידע באתא לשנויי שמעתא וזה הוציא לו דסליק להתם דאורי דא"י מחכים: **א"ל רב נחמן באתא וראי ידע לתרוצי דמיכן ומיכן הוה ולמד בין בבבל בין בא"י: מנהני מילי.** דמותרין באכילה: מדאיצטריך קרא למעוטי **ממשקה ישראל.** היינו מן המותר לישראל יהא ראוי להקרב כלומר דהני אע"ג דמותר לישראל באכילה אסור לגבוה דהא כתיב מן הבקר ומן הצאן למעוטי מוקצה ונעבד: **דאי ס"ד אסירי להדיוט.** באכילה א"כ ל"ל קרא מן הבקר ומן הצאן למעוטי תיפוק לי ממשקה ישראל מן המותר לישראל אלא ש"מ להכי איצטריך קרא למעוטי משום דמותר באכילה וכל היכא דכתי: **בשהוא א' מן הבקר למטה שאין ת"ל.** דהוה יכול למימר אם עולה קרבנו בקר זכר תמים יקריבנו אלא מן להוציא את הטרפה: **איצטריך.** להוציא את הטרפה ולא מצי נפקא ממשקה ישראל דס"ד הני מילי דלפינן מינה בי נטרפה **ואח"כ הקדישה** דכי הקדישה לא הויא מותר לישראל **אבל הקדישה ואח"כ נטרפה אימא תשתרי לגבוה.** כיון דבשעת הקדישה הוי מותר לישראל להכי איצטרך מן הבקר להוציא את הטרפה: **והא מהכא נפקא.** הקדישה ואח"כ נטרפה מהכא נפקא **פרט לטרפה שאין עוברת.** כלומר אע"ג דקודם לכן לא הויא טרפה אלא לאחר שנכנסה לדיר נעשת טרפה שנשברה רגלה למעלה מן הארכובה אפי' הכי אינה עוברת אף הכא אע"פ דלא נטרפה אלא מאחר שהקדישה לא קרבה: **החיא נמי איצטריך.** כל אשר יעבר ואיצטריכו תלתיהו דאי ממשקה ישראל לחוד הוה אמינא הני מילי דלא היתה לו שעת הכושר דומיא דעולה וכלאי הכרם והיכי דמי כגון שנולדה טרפה אסורה דלא היתה לה שעת הכושר אבל היכא דהיתה לה שעת הכושר דיצא' כו': **אימא תשתרי.** להכי כתיב מן הבקר דלא כ"ל יעבר [אלא] להיכא דהקדישה ואח"כ נטרפה דלא קרבה: **ל"א** אי אמרת בשלמא שרי לישראל באכילה מוקצה ונעבד היינו דצריך קרא מן הבקר ומן הצאן למעוטינהו לגבוה אע"ג דשרו לישראל אלא אי אמרת כו'. [והיינו] כלישנא קמא אלא דבהאי לישנא מפורש טפי: **ל"א צריכא דשקלא אגורא חדא ויהב לה מאה.** שלקח דעתך אמינא אידך מתנה דהבינתו נידהלה דבר מכח אתנן אתו. דלשון עבירה הבינתו לה: **ל"א** הכי דמי אי דהוה כו'. מפרש כלישנא קמא: אלא הכי קתני נתן לה סתם אתנונה מותר דאיכא למימר לשום מתנה יהב לה:

ו) תוקפתא דע"ז סוף פ"ו ע"ש וע"ע בכ"מ פ"ד מהל' מעילה מזמה ה"ד], ב) (נדה מא), ג) [עי' תוס' זבחים דף עח ע"א ד"ה ע"פ עד אחד. ש"מן], ד) [פסחים מח. מנחות ה. ו. חולין ל:], ה) מנחות ה:], ו) [מנחות ו. בכורות מ. נח: חולין קלו:], ז) עיין תוי"ט, מ) (יומא עב.) [ע"ז סב: סנ: כל הענין], ט) [נפסחים ון], י) עי' ל"ק שם אחרין.

מ) תולין ל"ל שלא הוקדשו לכלי שרת וכלי אשירה מכלי אשירה היו. נ) תולי ל"ל דאפ"ה אסור ואיתיר ליה.

מאה וקמ"ל [מד] וכולהו אתן ניתנו ולא מתנה הס"ד. ומה"ד חדא אתפיסה במתפקת אותו (ש"מ) [מה] דכולהו אתו בחד רש"ק ל"ל דבחד מתפסת. (צ"ק) [מו] יעב"ן מ"ז, [מז] עד שיעבדו בו ואי כלשנא קמא הוה ליה למתני אין מוקלה אסור עד כו' וכ"ש כו"ש. (צ"ק) [מח] מה"ד באתה מכאן (ש"מ) [מט] ל"ל רוכנ ורבנן מוקלה ונעבד מלגרע תרי קראי חד לבהמת מוגין וחד לבהמת קדשים ומשמתת לה במוקלה ונעבד (וראש"ב) [נ] בחד' ל"ק, [נא] עיין רש"ק, [נב] לתוסר כהאי גוונא דה"ל אמרי' בטרפה דממשקה ישראל (ש"מ)

MAYANEI HAYESHUA